

Kommittédirektiv

Finansmarknadsråd

Dir.
2006:44

Beslut vid regeringssammanträde den 27 april 2006.

Sammanfattning av uppdraget

Ett råd bestående av ledamöter - kunniga i finansmarknadsfrågor - från akademi, näringsliv och offentlig sektor skall tillkallas med uppdrag att främja utvecklingen av den finansiella sektorn och stärka Stockholms roll som finansiellt centrum. Genom ett organiserat kunskapsutbyte mellan dessa tre delar av samhällslivet skall debatten kring finansmarknadsfrågor stimuleras och vitaliseras. I rådets uppdrag ingår att

- identifiera utvecklingstendenser och kritiska faktorer som har betydelse för den finansiella sektorns funktion och utveckling
- analysera och utvärdera den nationella och internationella politiken på finansmarknadsområdet
- löpande ge råd åt regeringen, särskilt kring långsiktiga strategiska frågor.

Arbetet skall redovisas dels i en årlig rapport, dels vid återkommande möten med ansvarigt statsråd och tjänstemän vid Finansdepartementet.

Bakgrund

En väl fungerande finansiell sektor är av stor betydelse för ett lands ekonomiska tillväxt och för enskildas möjligheter att omfördela inkomster över tid och hantera olika risker. Därtill har ett inhemskt finansiellt centrum direkta positiva effekter på sysselsättning och tillväxt.

Den finansiella aktiviteten runt om i världen visar på en stark geografisk koncentration. Tendensen är att ställningen hos globala finanscentrum såsom London och New York förstärks, och att det vid sidan av dessa utvecklas ett antal regionala centrum. Kapitalets ökade rörlighet, utvecklingen på informationsteknikens område och krav på låga transaktionskostnader är några faktorer som bidragit till detta.

Den finansiella sektorn svarar för ca 4 procent av Sveriges bruttonationalprodukt och sysselsätter uppskattningsvis 80 000 personer. Därutöver går den tekniska utvecklingen snabbt och ligger på en internationellt sett avancerad nivå.

Vid sidan av dessa direkta effekter bidrar den finansiella sektorn även indirekt till sysselsättning och ekonomisk tillväxt genom att omfördela sparande, förmedla betalningar och sprida risker. Utbudet av finansiella tjänster i Sverige är omfattande med väl fungerande marknadsplatser för många olika slags företagskategorier, en väl utvecklad riskkapitalmarknad och ett stort utbud av försäkrings- och investmentbanktjänster. En likvid inhemsk kapitalmarknad är av stor betydelse när det gäller kapitalförsörjningen till det egna näringslivet. Detta gäller särskilt små och medelstora företag.

Stockholm har under de senaste decennierna framstått som en effektiv finansmarknad och är i dag ett ledande finansiellt centrum i Norden. Exempelvis är de svenska bankerna väl representerade i hela Östersjöområdet och Stockholm utgör oftast basen för utländska aktörer som vill agera på den nordiska marknaden. Det finns därför förutsättningar för att Stockholm skall kunna utvecklas till ett konkurrenskraftigt centrum när det växande Baltikums företag behöver få tillgång på kapital. Till Stockholms fördel talar utbudet av kvalificerade

finansiella tjänster, det befintliga nätverket (kluster) av aktörer på det finansiella området, en hög grad av IT-mognad, en hög utbildningsnivå på det finansiella området när det gäller specialistkunskaper, samt kompetens för att möta den ökade efterfrågan på förvaltning och investeringar som tar sociala, miljömässiga och etiska hänsyn och därmed skapar förutsättningar för en hållbar utveckling.

Behovet av ett finansmarknadsråd

Utvecklingen på det finansiella området går i snabb takt och Stockholms ställning kan därmed snabbt försvagas; nya produkter och aktörer tillkommer, marknaderna integreras alltmer och inom EU pågår en omfattande regleringsprocess på finansmarknadsområdet.

Det finns därför ett behov att utveckla överföringen av den kvalificerade forskning som bedrivs på finansmarknadsområdet till ett mer policyinriktat arbete, samtidigt som de praktiska erfarenheter som branschen besitter kan tas till vara. Inte minst när det gäller regleringsprocessen inom EU är det viktigt att på ett tidigt stadium, och med ett brett angreppssätt, kunna ta ställning till förslagen och föra det nationellt strategiska arbetet i en önskad riktning för att Sverige aktivt skall kunna påverka kommande regleringar.

Ytterligare en brist på det finansiella området är att kunskapen hos allmänheten om finansiella frågor verkar vara låg. Denna brist kan i sin tur vara ett skäl till att konkurrensen fortfarande upplevs som svag på många områden inom den finansiella sektorn. Allmänt gäller att välinformerade kunder ökar konkurrensen mellan företag. Detta leder i sin tur till lägre kostnader i produktionen, vilket slår igenom på priserna och därigenom bidrar till effektiviteten i den totala ekonomin. Det är därför angeläget att stimulera till en debatt och därigenom öka kunskapen om finansmarknadens funktionssätt för att på så sätt öka konkurrensen mellan finansiella aktörer på alla delar av den finansiella marknaden.

Tidigare erfarenheter har visat på att ett kunskapsutbyte mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor är givande och

att det verkar positivt på utvecklingen av den finansiella sektorn. Ett sådant utbyte skedde exempelvis inom ramen för Finansmarknadsutredningen (SOU 2000:11), som kom med ett 25-tal förslag om effektivisering och bättre konkurrens på svensk finansmarknad, varav många är genomförda i dag. Kunskapsutbyte har också skett i många andra sammanhang, dock inte på samma organiserade sätt som inom ramen för Finansmarknadsutredningen.

Genom ett organiserat kunskapsutbyte mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor kan debatten kring finansmarknadsfrågor stimuleras och vitaliseras i ett bredare perspektiv. En viktig del i att befästa och stärka Stockholms position som finansiellt centrum är därför ett långsiktigt och kontinuerligt kunskapsutbyte mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. Detta bidrar i sin tur till att främja utvecklingen av den finansiella sektorn och stärka Stockholms roll som ett finansiellt centrum inom EU.

Uppdraget

Rådet skall identifiera utvecklingstendenser och kritiska faktorer som har betydelse för den finansiella sektorns funktion och utveckling. Faktorer som har lyfts fram som kritiska, och som bör analyseras, är reglering, effektivitet i tillsynen, genomlysning av företagen och deras produkter, incitament till utbildning och forskning, och konkurrenssituationen. Rådet skall vidare identifiera och utvärdera den svenska finanssektorns komparativa för- och nackdelar och bedöma Stockholms förutsättningar att hävda sig väl i den internationella konkurrensen även i framtiden. Viktiga komponenter kan vara tillgången på arbetskraft, utbildning, IT-mognad, kunskap om förvaltning och investering som tar sociala, miljömässiga och etiska hänsyn och bidrar till en hållbar utveckling, förd finansmarknadspolitik och annan ekonomisk politik. I syfte att stimulera till en bred debatt skall rådet ge förslag på åtgärder inom hela den finansiella sektorn och inte begränsa sig endast till åtgärder som staten råder över.

En viktig uppgift för rådet är att analysera och utvärdera effekterna på den svenska finansmarknaden av den regleringsprocess som pågår inom EU och att, i förekommande fall, föreslå en strategisk färdriktning för framtida politik på finansmarknadsområdet i Sverige.

Om rådet ger förslag rörande finansiell reglering och tillsyn, skall vederbörlig hänsyn tas till samhällets grundläggande behov av stabilitet och konsumentskydd på det finansiella området.

De förslag som rådet lämnar skall följas av en kartläggning av ekonomiska och andra konsekvenser som ett genomförande av rådets förslag får.

I uppdraget ingår inte att lämna förslag till författningstext.

Utredningsarbetet

Rådet skall samråda med berörda parter från akademi, näringsliv och offentlig sektor. För att ytterligare stimulera debatten och kunskapsutbytet kan rådet anordna och finansiera möten, seminarier och konferenser som ligger i linje med rådets uppdrag. Rådet kan även ge uppdrag till externa skribenter. Det står rådet fritt att utforma detta utbyte på ett sådant sätt som rådet bäst anser fylla syftet med uppdraget.

Rådet skall i sitt arbete samråda med berörda myndigheter, intresseorganisationer och utredningar som har relevans för detta uppdrag. Exempelvis har det aviserats en större skatteöversyn som kan ha betydelse för rådets verksamhet och inriktning.

Redovisning av uppdraget

I uppdraget ingår att löpande ge råd åt regeringen och andra myndigheter. Detta skall ske på följande sätt:

- Möten med ansvarigt statsråd minst två gånger per år. Aktuella ämnen inom finansmarknadsområdet skall då diskuteras. Ministern och rådet väljer ämne varannan

gång. Diskussionen skall inledas med förberedda inlägg från ledamöterna. Det första mötet skall äga rum under tredje kvartalet 2006.

- Möten med berörda tjänstemän på Finansdepartementet minst två gånger per år. Där skall varje gång diskuteras något finansmarknadspolitiskt ämne, som väljs i samråd mellan rådet och Finansdepartementets tjänstemän. Aktuella ämnen kan avse såväl kortsiktiga som mer långsiktiga finansmarknadspolitiska problem. Beroende på vilket ämne som tas upp till diskussion kan även andra intressenter inbjudas att delta. Någon av ledamöterna skall inleda med ett förberett inlägg. Diskussionerna skall protokollföras.

En gång per år skall rådet lämna en rapport till regeringen. Denna rapport skall identifiera utvecklingstendenser och kritiska faktorer inom finansmarknadsområdet, analysera och utvärdera nationellt och internationellt förd politik på området samt i förekommande fall föreslå en strategisk färdriktning för framtida politik på finansmarknadsområdet i Sverige. Rapporten skall även innehålla en redogörelse för den verksamhet som rådet har bedrivit under året.

Rådets uppdrag omfattar perioden från den 27 april 2006 till och med den 27 april 2009. Uppdraget skall slutredovisas senast den 27 april 2009. Rådet är oförhindrat att, utöver den obligatoriska årliga rapporten, lämna rapporter i specifika frågor.

(Finansdepartementet)